

Zakład Pedagogiki Szkoły Wyższej i Polskiej Myśli Pedagogicznej
Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Jagiellońskiego

zaprasza na

IV Seminarium Polskiej Myśli Pedagogicznej

Seminarium jest przedsięwzięciem cyklicznym zorientowanym na robocze dyskusje badaczy – uczestników Seminariów, w zakresie zarówno historycznej jak i współczesnej myśli pedagogicznej. Spotkania seminaryjne mogą służyć koordynacji prowadzonych badań, wzajemnym konsultacjom, wymianie doświadczeń w zakresie zapomnianych, a wartościowych obszarów polskiej myśli pedagogicznej, strategii włączania ich w dyskurs ogólnopolski i europejski.

Inicjatywa powołania Seminarium pojawia się na kanwie przekonania, że rodzima myśl pedagogiczna nie znajduje adekwatnego dla jej wartości miejsca w europejskim, a nawet krajowym dyskursie naukowym. Spora część tej myśli jawiła się w różnych okresach dziejów Polski jako niepożądana. Wielość czynników powodowała, że nie dostrzegano jej nowatorstwa, atrakcyjności – czasami bieg dziejów spychał ją na margines pedagogiki uprawianej w kraju, czasem czyniliśmy to my sami poprzez przyjmowanie sugerowanych kompleksów, stereotypów, obcych racji i wzorców. Czy słusznie? Kolejne Seminarium winny przynosić jej głębszą eksplorację, współczesną diagnozę, rekonstrukcję jej treści, ocenę wartości i rangi w dziejach rozwoju europejskiego humanizmu i naszej narodowej tożsamości (wolności) – co czynimy pierwszym ich celem. Celem kolejnym jest upowszechnianie tej myśli poprzez włączanie jej w dyskurs krajowy i europejski.

Dla

IV-go Seminarium Polskiej Myśli Pedagogicznej

które odbędzie się 2 marca 2018 r. w Instytucie Pedagogiki UJ, ul. Batorego 12 w Krakowie

- proponujemy kontynuację tematu poprzedniego Seminarium ze szczególnym skupieniem się na myśli o wychowaniu społecznym i pedagogice społecznej – zatem:

Kierunki rozwoju myśli i praktyki pedagogicznej w Polsce lat 1939-2016: ku obszarom społecznym

Szanowni Państwo,

Celem IV Seminarium Polskiej Myśli Pedagogicznej jest kontynuacja kreślenia mapy kierunków rozwoju myśli pedagogicznej oraz ich charakterystyk, a także uporządkowanie zdarzeń i inicjatyw praktyki wychowawczej podejmowanych przez Polaków w kraju i za granicą. Mapa ta może mieć różne wersje wynikające z przyjęcia odrębnych kryteriów, z wyodrębnienia uzasadnionych merytorycznie podokresów, z ujmowania przyjętego okresu dziejów z perspektywy holistycznej lub fragmentarycznej.

Wybrany okres dziejów Polski uświadamia nam jego złożoność – jakże wiele się wydarzyło w ciągu tych lat ! Co działo się w tym czasie z kierunkami rozwoju myśli pedagogicznej zainicjowanymi wcześniej, w dwudziestoleciu międzywojennym? Jaka myśl pedagogiczna – poza wdrażaną i funkcjonującą w sferze formalnej - dochodziła do głosu

(jakimi drogami) i rzeczywiście była akceptowana w Polsce? To przecież ta myśl uznawana za własną decydowała przede wszystkim o praktyce wychowania, kształcenia i opieki w rodzinach, środowisku rówieśniczym, w obszarze oddziaływań Kościoła.

Celem naszym nie jest dyskusja nad pedagogiką socjalistyczną lat 1948-89. Interesuje nas raczej to, co działo się w tych latach w sferze wychowania rozumianego jako wychowanie „pod prąd” panującej ideologii (np. ruch oazowy w PRL-u). Oczywiście w ewentualnych klasyfikacjach, systematykach pedagogika socjalistyczna, ani jej krytyka nie może być pomijana. Lecz – powtórzmy - szczególnie interesujące wydają się być te kierunki myśli pedagogicznej, które rozwijały się w latach 1948-89 nie jako oficjalne / państwowe, lecz w ukryciu albo odrzuceniu przez oficjalny system.

Polska myśl i praktyka pedagogiczna była modyfikowana przeróżnymi wpływami - nie tylko zmianami w oficjalnej polityce państwa, ale i Kościoła (np. Sobór Watykański II). Rozwijała się w warunkach braku wolności, jak i w warunkach jej posiadania. Miewała oblicza wolnościowe i zideologizowane; rozwijała się „z prądem” i „pod prąd” panującego w danym okresie *status quo*.

Innym czynnikiem wyznaczającym kierunki rozwoju myśli pedagogicznej był rozwój dyscyplin pokrewnych – filozofii, socjologii, psychologii, teologii i innych. Które z osiągnięć tych nauk znalazły się wśród szczególnie znaczących dla pedagogów? Jak zdołały zmodyfikować kierunek rozwoju myśli, a jak praktyki pedagogicznej?

We wskazanym okresie dziejów istniała też krytyka (w kraju i za granicą) pojawiających się tendencji i kierunków zmian. Pełniła ona w stosunku do nowych zjawisk funkcję oceniającą, bywała wołaniem ostrzegającym przed zjawiskami groźnymi dla człowieka i ludzkości. Jakim był ten nurt krytyki, czy i co w nim dominowało?

Wydobycia z zapomnienia wymaga przede wszystkim myśl pedagogiczna powstała poza ośrodkami akademickimi, która nie miała szans wejścia na jego forum. Jej rzeczywista wartość jest zawarta w tekstach, możemy ją ciągle odczytywać badając je ze względu na ich semantyczną zawartość, a nie ze względu na dotychczasową obecność lub nieobecność w minionych lub aktualnych diagnozach i dyskursach.

Nie można pomijać fenomenu praktyki wychowawczej w Polsce – jak to się działo, że kierunkowi zniewolenia nie poddały się kolejne pokolenia (?) Jakie czynniki sprawiły, że społeczeństwo współcześnie uległo polaryzacji – czy rzeczywistej ?

Obrady IV Seminarium proponuje skupić wokół następujących zagadnień:

1. Jak przedstawiają się we wskazanym okresie kontynuacje polskich tradycji w zakresie myśli pedagogicznej i jak można je (lub ich brak) ująć, sklasyfikować, uporządkować (głównie w newralgicznych momentach – 1939-45, po 1989r. i innych) ?
2. Jakie skutki w zakresie kierunków rozwoju myśli i praktyki pedagogicznej wywierały kolejne, dochodzące do głosu ideologie?
3. Jakie kryteria klasyfikacji kierunków rozwoju myśli pedagogicznej pojawiają się współcześnie najczęściej? Jaka jest ich ranga (z uwzględnieniem kryterium ideologii) w klasyfikowaniu i porządkowaniu kierunków /nurtów/ myśli pedagogicznej – istniejące klasyfikacje / propozycje nowych klasyfikacji / mapa klasyfikacji?
4. Jak w latach 1939-2017 rozwijała się myśl pedagogiczna - charakterystyki poszczególnych nurtów i kierunków?

5. Jakie praktyki wychowawcze można wyłonić w latach 1939–2017? Jaka jest w nich rola państwa, Kościoła katolickiego i innych stowarzyszeń oraz organizacji:

a) opieka i wychowanie jako odpowiedź na wydarzenia dziejowe

b) zmiany w formach i metodach opieki i wychowania społecznego jako odpowiedź na ich ewolucję w świecie

c) standardy i ideały opieki i wychowania społecznego warunkowane obecnością założeń religijnej, ideologicznej i innej.

6. Jak przedstawia się nurt krytyki kierunków i procesów rozwoju myśli (teorii) i praktyki wychowania społecznego (w tekstach naukowych i publicystyce)?

Zgłoszenia referatów i uczestnictwa prosimy przesyłać **do 31 stycznia 2018 r.** na adres: dominika.jagielska@uj.edu.pl na załączonym „Formularzu zgłoszeniowym” – tu prosimy o **abstrakty wystąpień - do 1000 znaków.**

Zgłoszonym tekstom zapewniamy publikację (po pozytywnych recenzjach) – tekst do 40 tys. znaków ze spacjami, przypisy dolne, styl Chicago. Bardziej szczegółowe wymogi w Komunikacie 2.

Stały Komitet Naukowy Seminariów PMP

Prof. dr hab. Jarosław Górniak – Dziekan Wydziału Filozoficznego UJ

Prof. zw. dr hab. Teresa Hejnicka-Bezwińska, UKW

Prof. dr hab. Marcin Karas, UJ

Prof. dr hab. Janina Kostkiewicz – UJ (Przew. Seminarium)

Prof. zw. dr hab. Katarzyna Olbrycht, UŚ

Prof. zw. dr hab. Stanisław Palka, UJ

Dr hab. Marek Rembierz, UŚ

Dr hab. Andrzej Ryk, prof. UP

Prof. zw. dr hab. Jan Skoczyński – UJ

Dr hab. Ryszard Skrzyniarz, prof. KUL JP II

Dr hab. Krzysztof Śleziński, prof. UŚ

Prof. zw. dr hab. Bogusław Śliwerski – UŁ, Przewodniczący KNP PAN

Prof. zw. dr hab. Wiesław Theiss - APS

Komitet Organizacyjny Seminarium

Prof. dr. hab. Janina Kostkiewicz – Przewodnicząca Seminarium

Dr hab. Dorota Pauluk

Dr Beata Gola

Dr Dominika Jagielska

Dr Jolanta Mazur

Mgr Justyna Legutko

Kontakt: tel. 514 863 001 lub: j.kostkiewicz@wp.pl